

Een Nieuw-Zeelandse *Epilobium* in Nederland verwilderd

door

S. J. VAN OOSTSTROOM en TH. J. REICHGELT
(Rijksherbarium, Leiden)

Een groep van kleine *Epilobium*-soorten met kruipende stengel, afkomstig uit Nieuw-Zeeland, wordt sedert geruime tijd als rotsplanten in verschillende Europese landen, ook in ons land, gekweekt. Een dezer soorten werd reeds in 1908 in Groot-Brittannië verwilderd aangetroffen en komt daar thans op een groot aantal plaatsen, zowel in Engeland, Schotland en Wales als in Ierland voor. Een overzicht van de verspreiding ervan in Groot-Brittannië is te vinden in een artikel van Miss DAVEY (1). In dit artikel wordt de soort vermeld onder de naam *E. pedunculare* A. Cunn. Volgens MELVILLE (2) is de juiste naam *E. nerterioides* A. Cunn. Verder is zelden verwilderd de echte *E. pedunculare*, maar deze schijnt niet goed stand te houden. Een derde soort, *E. inornatum* Melville, die slechts een enkele keer als verwilderd in Ierland (MELVILLE, 3) gesignaleerd is, is merkwaardigerwijs juist de plant, die in Nederland op verschillende plaatsen neiging tot verwilderen vertoont. Een korte beschrijving ervan moge hier volgen:

Plant (fig. 1) met kruipende, 3-15 cm lange, groene of purper aangelopen, meestal kale stengels. Bladen tegenoverstaand, elliptisch tot eirond of bijna cirkelrond, 2-7 mm lang, kaal, gaafrandig, aan de onderzijde in gedroogde toestand iets netvormig gerimpeld; bladsteel kort, $\frac{1}{2}$ -1 mm lang, zelden langer. Bloemen alleenstaand in de bladoksels, rechtopstaand. Kelkbladen lancet- tot langwerpig-lancetvormig, ca. $1\frac{1}{2}$ -2 mm lang, kaal. Kroon-

bladen omgekeerd eirond, uitgerand, ca. $2\frac{1}{2}$ mm lang, wit of bleekrose. Vruchtbeginsel lijnvormig, 4-7 mm lang; stempel knotsvormig. Vruchten lijnvormig, ca. 1- $2\frac{1}{2}$ cm lang, rechtopstaand op ca. $\frac{1}{2}$ -5 cm lange stelen, kaal of met enkele korte haren. Zaden langwerpig of langwerpig omgekeerd eivormig, ca. 0,5-0,7 mm lang, met fijn netvormige sculptuur, doch zonder papillen.

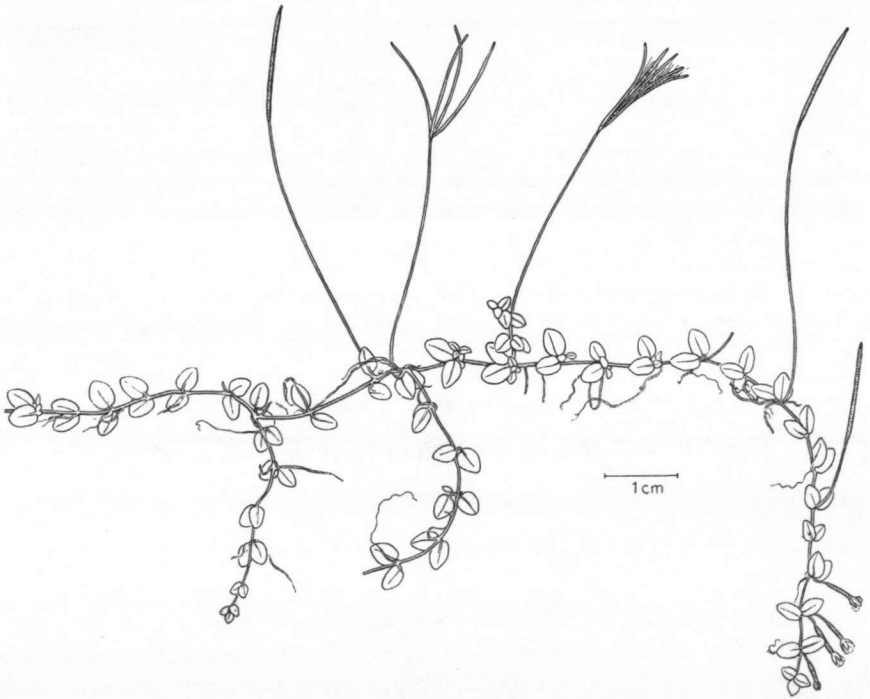

Fig. 1. *Epilobium inornatum* Melville, habitus.

Van de andere, er op gelijkende soorten is *E. inornatum* het zekerst te onderscheiden door de zaden. Deze hebben geen papillen doch ten hoogste een fijn netvormige sculptuur, in tegenstelling tot de verwante soorten, die papilleuze zaden bezitten.

E. inornatum Melville is voor de eerste maal in Nederland in min of meer verwilderde staat aangetroffen in 1932 in het Cantonspark te Baarn door H. Hirsch en werd daarna in 1954 in het heempark te Amstelveen verzameld door P. W. Leenhouts. Van beide vondsten bevindt zich materiaal in het Rijksherbarium. In het laatstgenoemde park komt de plant volgens de vinder in groot aantal voor op natte, venige bodem; zij zou, naar op het herbariumetiket werd opgemerkt, van hier uit best ook buiten het park kunnen verwilderen. Het is om deze reden, dat wij de aandacht op de soort willen vestigen. Dat zij nog steeds in het heempark groeit bleek ons, doordat zij daar in september 1961 wederom verzameld werd door F. Sollman (Haarlem), die ons materiaal ter determinatie toezond.

Op ons verzoek informeerde de heer Sollman bij de Dienst der Plantsoenen van Nieuwer-Amstel of iets bekend was over de herkomst van genoemde soort in het heempark. De heer C. P. Broerse, directeur van deze dienst, deelde hierop mede, dat de *Epilobium* ongeveer 20 jaar geleden ongewild in het heempark werd aangevoerd en zich daar niet alleen heeft kunnen handhaven, doch zich tevens enorm heeft uitgebreid. Vooral bij nieuwe gedeelten was het optreden vaak explosief, waarbij opviel dat de soort zich het liefst vestigde op open, vochtige tot natte gronden en zelfs op zure, vochtige veengrond (pH 4½) uitstekend wilde groeien.

Na zijn vondst te Amstelveen deelde de heer Sollman ons nog mede, dat hij *E. inornatum* ook aantrof in verwilderde toestand in Thijsse's Hof te Bloemendaal.

Naar aanleiding van een vermelding van de vondsten in onze jaarlijkse lijsten in De Levende Natuur berichtte de heer J. R. Marquart (Rotterdam) ons, dat de hier besproken soort ook voorkomt in de heemtuin van het Park aan de Westzeedijk te Rotterdam en in de heemtuin van het Beatrixpark te Kethel bij Schiedam. De eerstgenoemde tuin werd volgens de heer Marquart aangelegd met materiaal uit Amstelveen. Van beide plaatsen bevinden zich in het Rijksherbarium exemplaren, die ons onlangs door de heer Marquart op ons verzoek werden toegezonden.

Literatuur

1. A. J. DAVEY, *Epilobium pedunculare* in Britain. The Changing Flora of Britain, ed. J. E. Lousley, 1953, p. 164-167.
2. R. MELVILLE, *Epilobium pedunculare* A. Cunn. and its allies. Kew Bull. 14 (2), 1960, p. 296-300.
3. ———, Some New Zealand *Epilobium* in Britain. Kew Bull. 15 (3), 1962, p. 477.

Summary

Epilobium inornatum Melville, a species native in New Zealand, and cultivated in rock-gardens, has established itself in a number of parks and gardens in the Netherlands since 1932.